

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

www.iph.mk

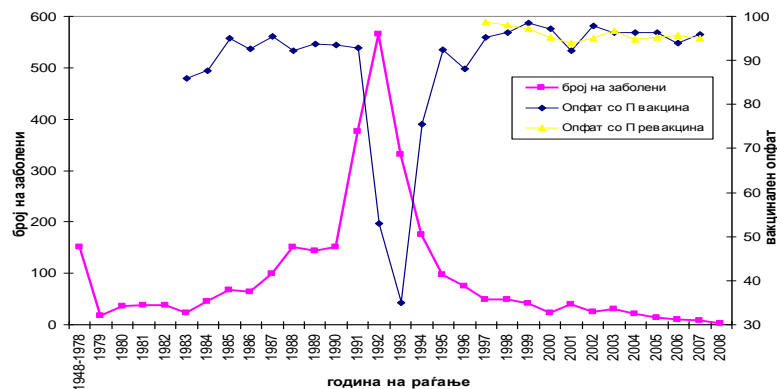
Ул.” 50 Дивизија “ бр.6, 1000 СКОПЈЕ
Тел: 02 3 125 044, 3 223 033; Факс: 02 3 223 354

СЕКТОР ЗА КОНТРОЛА И ПРЕВЕНЦИЈА НА ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА СЛЕДЕЊЕ И НАДЗОР НАД ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ

БИЛТЕН

за движењето на акутните заразни заболувања во Р. Македонија
во месец **мај 2015**

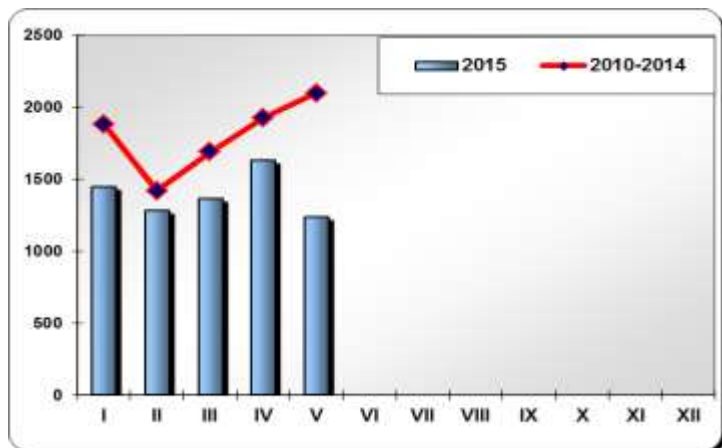

Скопје, 10.06.2015

Во текот на месец *мај* 2015 година, во Република Македонија регистрирани се вкупно **1.239 заболени лица** од акутни заразни заболувања (*не сметајќи ги грипот, туберкулозата, СИДА-та, АФП и хроничните носителства на хепатитис Б и Ц*) со вкупен морбидитет од **60,0/100.000 жители**.

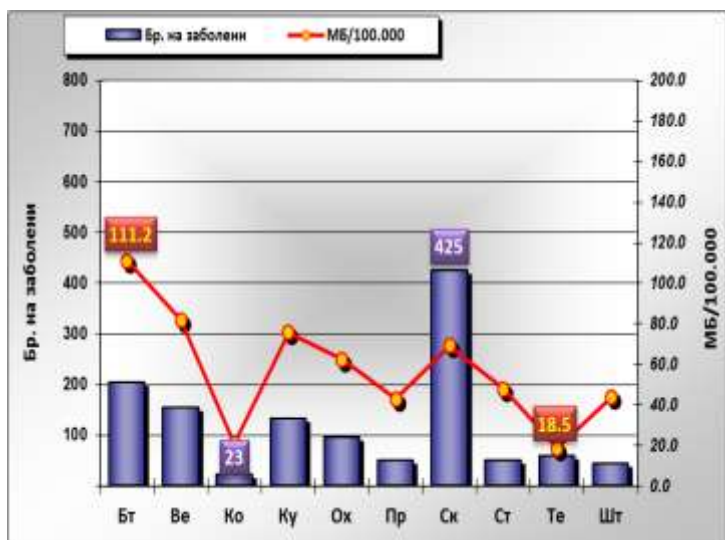
Во споредба со претходниот месец, регистрирано е намалување од 24,1%. Во однос на мај 2014 година, како и во однос на аритметичката средина за петгодишниот период 2010–2014, регистрирано е намалување од 32% и 41% соодветно.

Графикон 1. Број на заболени од заразни болести во 2015, по месеци и аритметичка средина за 2010-2014

Во месец мај, најголем број акутни заразни заболувања (n=425 или 34,3%) се регистрирани на територија на ЦЈЗ Скопје, а најмал број на територијата на ЦЈЗ Кочани (n=23). Не се регистрирани заболени лица во ПЕ Ресен, ПЕ Гевгелија, ПЕ Берово, ПЕ Пехчево, ПЕ Дебар и ПЕ Пробиштип. Највисок морбидитет во мај е регистриран на територијата на ЦЈЗ Битола (111,2/100.000), а најнизок на во ЦЈЗ Кочани (18,5/100.000) (Графикон 2 и Табела 1 - Прилог).

Графикон 2: Број на заболени и МБ од акутни заразни заболувања по ЦЈЗ во мај, 2015

Десетте најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во мај учествуваат со 97,2% во вкупниот број на заболени во месецот и бележат морбидитет од 58,3/100.000 (Табела 1).

Првите три најчести заразни заболувања, учествуваат со 85,6% во вкупниот број на заболени, а со 88% во десетте најчесто регистрирани акутни заразни заболувања во месец мај 2015 година.

Табела 1: Десет најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во мај, 2015

Заболување	Број на заболени
Ентероколитиси	654
Овчи сипаници	353
Салмонелози	53
Бактериски алиментарни инфекции и интоксикации	34
Шуга	32
Инфекции со Хламидија	29
Инфективна мононуклеоза	17
Инфекции предизвикани од Е. Colli	15
Вирусни хепатити	10
Скарлатина	7
Вкупно	1.204

Во текот на мај, најчесто регистрирано акутно заразно заболување се *ентероколитите*, со вкупно 654 случаи. Во вкупниот број на заболени во месецот тие учествуваат со 52,8%, а во групата на десет најчести заразни заболувања со 54,3%.

Во однос на претходниот месец (април 2015) се регистрира намалување од 17,5%. Намалување на бројот на заболени е забележано и во однос на мај 2014 (4,5%) година како и во однос на аритметичката средина за 2010–2014 (24,7%).

Во вкупниот број на пријавени ентероколити во 2015, бројот на заболени во мај учествува со 18,3%. Во вкупно регистрираните акутни заразни заболувања во 2015 година, учеството на ентероколитите е со 51,2%.

Кумулативниот број на заболени од ентероколити во 2015 е зголемен за 17,8% во однос на кумулативата за истиот период во 2014 година.

На **второ место** по број на регистрирани заболени во март се **овчите сипаници** (n=353), кои во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 28,5%.

Во однос на претходниот месец (април 2015 година), бројот на заболени лица од овчи сипаници е намален за 36,9%. Забележано е намалување во однос на мај 2014 (59,6%) и во однос на аритметичката средина за 2010-2014 (60,7%).

Во вкупниот број на регистрирани овчи сипаници во 2015, пријавените случаи во месец мај учествуваат со 16,4%, додека во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2015 година, овчите сипаници учествуваат со 30,8%.

Кумулативниот број на заболени од овчи сипаници во 2015 е намален за 53,8% во однос на кумулативата во истиот период во 2014 (заклучно со мај).

На **трето место** по број на заболени во мај е **салмонелозата** (n=53), кои во вкупниот број на заболени во месецот учествува со 4,3%.

Во однос на месец април 2015, бројот на заболени лица од салмонелоза е зголемен за 4,8 пати. Во однос на мај 2014 се бележи зголемување за 8,8 пати, како и во однос на аритметичката средина 2010-2014 каде се регистрира зголемување од 2,4 пати.

Во вкупниот број на регистрирани заболени лица од од салмонелоза во 2015, пријавените случаи во месец мај учествуваат со 63,1%, додека во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2015 година, салмонелозата учествува со 1,2%.

Кумулативниот број на заболени од салмонелоза во 2015 е зголемен за 3 пати во однос на кумулативата во истиот период во 2014 (заклучно со мај).

Во однос на поделбата на **акутните заразни заболувања по групи**, најголем број од пријавените заболувања во април припаѓаат на групата на **цревни заразни заболувања**. Тие бројат вкупно 763 заболени (61,6%) и бележат МБ од 36,9/100.000. Од нив, најголем процент (85,7%) и број (n=654, МБ 31,8/100.000) чинат ентероколитите. На второ место се салмонелозите кои учествуваат со 6,9% (n=53, МБ 2,6/100.000). Пријавени се и 34 бактериски алиментарни инфекции и интоксикации (4,5% и МБ 1,7/100.000), 15 инфекции предизвикани од E. Colli (2% и МБ 0,7/100.000) и 7 заболени лица од вирусен хепатит А.

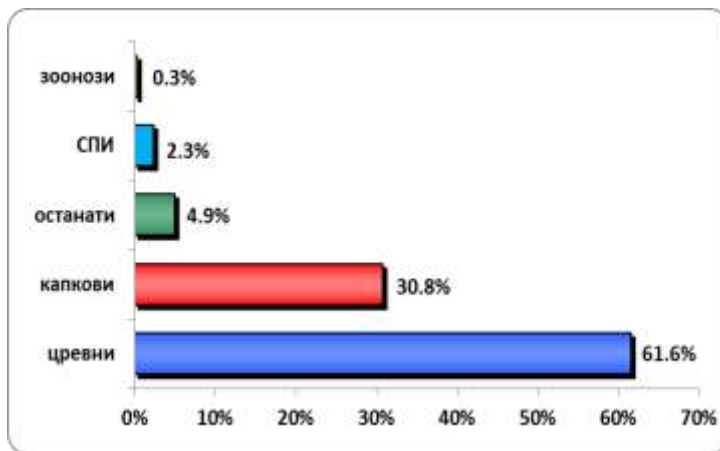
На второ место во месец мај е групата на **капкови заразни заболувања** (n=382, 30,8%, МБ 18,5/100.000). Од нив, најголем процент чинат пријавите за овчи сипаници со 92,4% (n=353, МБ 17,1/100.000). На второ место е инфективната мононуклеоза со 17 случаи (4,5% и МБ 0,8/100.000).

Во оваа група пријавени се и 7 случаи на scarlatina, 3 случаи на пневмококна инфекција и по еден случај на заразни заушки и менингококна болест.

Останатите акутни заразни заболувања во месец мај се застапени со 61 регистриран случај (4,9% и МБ 3,0/100.000). Од нив, најбројни (52,5% односно n=32) се случаите на шуга со МБ 1,5/100.000, а потоа следат 10 случаи на неодреден вирусен хепатит (16,4%; МБ 0,5/100.000). Во оваа група пријавени се и 7 случаи на вирусен хепатит Б, по 4 случаи на бактериски менингит и случаи на вирусен енцефалитис, 3 случаи на вирусен хепатит Ц и еден вирусен менингит.

Зоонозите како група во мај се регистрираат со вкупно 4 заболени лица (0,3%, МБ 0,2/100.000). Регистрирани се 3 случаи на бруцелоза (0,1/100.000) и 1 случај на туларемија (Табела 1 - Прилог).

Графикон 3: Структура на заболени по групи на заболувања во месец мај, 2015

Во текот на месец мај 2015 година, до ИЈЗ **нема пристигната пријава за епидемија на заразна болест**.

Двете пријавени епидемии - туларемија од страна на ЦЈЗ Скопје и ЦЈЗ Велес се одјавени во текот на месец мај. Во двете епидемии, регистрирани се вкупно 28 случаи, дополнително во 2015 година, заклучно со месец мај регистрирани се вкупно 34 заболени лица.

Во мај **пристигнати се 2 пријави за смртен случај** од акутно заразно заболување.

Во првиот случај се работи за 2-годишно дете од Штип починато како резултат на менингококна болест. На 22.05.2015 година е примено во Клиничката Болница во Штип во многу тешка состојба – коматозна состојба со петехии по телото и обилно повраќање. Поради сериозноста на клиничката слика, детето е испратено на Клиниката за инфективни болести и фебрилни состојби во Скопје каде и починало. Според информацијата добиена од ЦЈЗ Штип детето било со имунолошки дефицит и други коморбидитети.

Вториот случај е 77-годишна жена од Скопје која почина како резултат на вирусен енцефалит. Болеста започнала на 04.05.2015, пациентката е хоспитализирана на КИБФС Скопје, а починала на 08.05.2015.

ВАКЦИНО-ПРЕВЕНТАБИЛНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во месец мај се регистрирани вкупно 8 лица (МБ 0,4/100.000) со заболувања против кои се спроведува задолжителна континуирана имунизација (без туберкулоза) (Табела 2 - Прилог).

Пријавени се 7 лица заболени од хепатит тип Б кои согласно Календарот за имунизација не подлежат на задолжителна вакцинација и не се вакцинирани.

Пријавено е 1 лице со заразни заушки кое е делумно вакцинирано со вакцина која содржи компонента против заразни заушки. Дијагнозата е поставена клинички.

ХИВ/СИДА И ДРУГИ СЕКСУАЛНО ПРЕНОСЛИВИ ИНФЕКЦИИ

Во текот на мај, нема нови регистрирани случаи на ХИВ/ СИДА.

Согласно евиденцијата на пријавените случаи (заклучно со 31.05.2015), кумулативниот број на лица со ХИВ/СИДА за периодот 1987–2015, изнесува **249**:

- лица болни од СИДА - **165**
- ХИВ позитивни лица - **84**
- починати лица - **78**, и
- лица кои живеат со ХИВ/СИДА - **171**.

Во однос на другите *сексуално преносливи инфекции* во земјата, во текот на мај се пријавени 29 случаи на инфекции предизвикани од хламидија, најголем дел (n=19, 65,5%) на територијата на ЦЈЗ Штип (Табела 3 - Прилог).

ГРИП

Во последниот извештај за оваа сезона на Flu News Еигоре за состојбата со грип во Европа е наведено дека сезоната на грип 2014/2015 заврши, а активноста на вирусот на грип е ниска во сите земји од Регионот, со спорадични детекции на инфлуенца вируси што укажува враќање на базично (вон-сезонско) ниво. Сезонско ниво на активност е забележано во период од 21 недела (51 недела 2014 – 19 недела 2015) со пик во седмата недела од 2015 година.

Influenza A (H1N1) pdm09, A (H3N2) и Influenza B вирусите циркулираа во регионот. Influenza A е детектиран во 67% од сентинел примероците во текот на сезоната, но Influenza B вирусите доминираа во последните 9 недели.

Од почетокот на годината забележано е зголемување на морталитетот кај постарите лица (65+), заедно со зголемена активност на вирусот на грип и циркулација преодоминантно на инфлуенца А(Н3Н2) во повеќето земји од Регионот.

Регистрирани се антигенски мутации (дрифт) за А(Н3Н2) вирусот вклучен во вакцината против сезонски грип за сезоната 2014-2015 за северната хемисфера, па така, вакцината не обезбеди задоволителна заштита против овој подтип на вирусот на инфлуенца. Компонентите од вакцината за другите типови обезбедија задоволителна заштита.

Во текот на месец мај, во Република Македонија на групни и индивидуални пријави за грип пријавени се вкупно 100 заболени лица (МБ 4,8/100.000). Од нив, најголем број на заболени се пријавени од ЦЈЗ Прилеп и ЦЈЗ Тетово (n=21) и ПЕ Гостивар (n=20).

Највисок морбидитет (31,4/100.000 жители) во мај е регистриран во ЦЈЗ Прилеп/ ПЕ Крушево.

Вкупниот број на заболени од грип во републиката во сезоната 2014/2015 изнесува 33.228 лица (МБ 1.608,5/100.000). Сезонскиот пик е достигнат во 9-тата недела кога беа регистрирани 4.781 заболени лица. Во текот на оваа сезона нема регистрирани смртни случаи асоцирани со инфекција со вирусот на грип.

Најголем број на заболени од сезонски грип во текот на оваа сезона се пријавени на територијата на ЦЈЗ Скопје – 5.546 (16,7%). Највисок морбидитет (МБ 4.960,6/100.000 жители) е регистриран на подрачјето на ПЕ Кавадарци.

Најголем број на заболени се пријавени во возрастната група која опфаќа најголем дел од населението (од 15-64 години) со регистрирани 22.474 случаи или 67,7% од вкупниот број. Највисок морбидитет (МБ 2.406,8/100.000 жители) е регистриран кај децата на возраст од 5-14 години.

Со почетокот на сезоната 2014/2015, паралелно со рутинскиот систем на надзор, ИЈЗ започна со спроведување на нов систем на надзор на грипот (епидемиолошки и вирусолошки), преку воведување на сентинел надзор над ИЛИ/АРИ и сентинел САРИ.

Во текот на сезоната 2014/2015, во вирусолошката лабораторија на ИЈЗ РМ анализирани се вкупно 193 хумани материјали од пациенти добиени од здравствените установи, од кои 76 или 39,4% биле позитивни на вирусот на инфлуенца. Од позитивните, 29 материјали се конфирмирани како инфлуенца А (38,2%), а кај 47 е докажано присуство на инфлуенца Б (61,8%). Од инфлуенца А позитивните, три материјали (10,3%) се конфирмирани како А/Н1Н1, 12 (41,4%) се конфирмирани како А/Н3Н2, а 14 (48,3%) се нетипизирани инфлуенца А вируси.

ЛАБОРАТОРИСКИ ИЗОЛИРАНИ ИЛИ НА ДРУГ НАЧИН ДОКАЖАНИ ПРИЧИНИТЕЛИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА И РЕЗИСТЕНЦИЈА НА АНТИБИОТИЦИ

Во овој билтен е даден приказ на евидентираните Пријави за изолиран-докажан причинител на заразна болест и резистенција на антибиотици пристигнати во ИЈЗ во текот на месец мај, 2015 година (n=375).

Пријави за микробиолошки изолати или на друг начин докажани причинители на заразни заболувања се добиени од лаборатории од 10-те Центри за јавно здравје и 3 Подрачни единици од републиката.

Во најголем број и процент регистрирани се пријави за докажан микробиолошки причинител од териториите на ЦЈЗ Скопје (n=156 или 41,6%), ЦЈЗ Охрид (n=47 или 12,5%) и ЦЈЗ Битола (44 или 11,7%).

Од сите регистрирани пријави за микробиолошки докажани причинители на заразно заболување, најчесто докажани/изолирани причинители во месец мај се *Chlamydia trachomatis* (n=86 или 22,9%), *Salmonella enteritidis* (n=67 или 17,9%) и *MRSA* (n=36 или 9,6%) (Табела 4 - Прилог).

Кузмановска Г. Алексоски Б. Караџовски Ж. Кочински Д. Ставридис К. Микиќ В. Цветановска Ж. Столеска Илиоска Р. Синани Ф. Исмани М.